

Petra og Ingvald Hansen

Av Ruth Skarheim

Over: Petra og Ingvald Hansen i 1938 med barna Anna Didrikke, Olga og Reidar. Under: Bak fra venstre Peder Didriksen, Petra Didriksdatter, Ingvald Hansen. Foran: Anna Malena Danielsdatter, Olga Didriksdatter og Didrik Johan Pedersen.

Ruth Skarheim, født i Fremnesvik 1943, hvor hun bodde de tre første av sine leveår. Hun er i dag bosatt i Kabelvåg.

Ingvald og Petra mistet ikke kontakten med hverandre. Besøkene mellom Ulvågan og Gullvika var hyppige, selv om en måtte bruke båt. Det var under en slik båttur Ingvald og tre andre kullseilte. Ingvald kunne ikke svømme så han holdt seg til båtkvelvet og reddet livet mens hans to brøyr Sofus og Fredrik mistet livet.

Vi vet lite om deres unge år, men tilværelsen på småbruk den gang besto av mye hardt arbeid for å holde seg med mat, brensel og fôr til kreaturene. I 1905 dro Ingvald til Mo i Rana hvor han arbeidet ved Båtsmoen Gruber. Petra dro også til Mo i Rana, og i august 1906 giftet de seg i Mo kirke. Desember samme år ble deres første gutt, Nils Hugo Ingolf, født. Familien utvides etter hvert, og de blir til sammen fem jenter og fem gutter i søskenflokk.

I 1907 fikk Ingvald giktfeber, som den gang var en alvorlig sykdom. Han måtte slutte i gruva og de flyttet tilbake til Vågan og overtok husmannsplassen på nordsiden av elva i Fremnesvika. Denne plassen hadde tilhørt Jens Lind Madsen, men tilhørte nå gården Brettetnes. Husmannsplassen var karrig og lite opparbeidet. Huset var gammelt, dårlig vedlikeholdt, trekkfullt og kaldt. Fallvinden traff akkurat der det gamle huset stod. Ifølge Ingvald blåste ikke vinden rundt hushjørnene, men tvers igjennom huset! Da det ble bestemt at de skulle bygge nytt hus, gikk Ingvald med ei lang råvedstang for å

Petra Has Didriksdatter (17. mars 1883) og Ingvald Hagbart Martines Hansen (18. mai 1886), gift Mo i Rana 1906.

finne den beste plassen for det nye huset. Av oppspart og lånt kapital hadde han med kr 4.100,- da han reiste til Narvik for å kjøpe de materialene han trengte. Da han hadde handlet for de pengene han hadde med, manglet han jern til taket. Hvilke argumenter som ble brukt, vites ikke, men Gidsken Jakobsen overtalte sin far trelasthandleren til å la han få taket med på kjøpet. Gidsken var for øvrig den andre norske kvinnen som tok sivilt flysertifikat. Det var i 1929. I tillegg til å bygge nytt hus, måtte de lage åkerland og slåttmark og rydde stein. Lange steingjerder er varige minner etter slitet de hadde.

Ungene vokste til og var til god hjelp i hus, fjøs og på markene. Alle jentene og guttene var

arbeidsomme og flinke med hendene. Noen sydde, andre drev med løvsagarbeider. Der var mye musikk i Hansen-huset. Petra spilte gitar og Ingvald fiolin. Ettersom ungene vokste, lærte også de å spille. Alle unntatt Karstein kunne spille et eller annet instrument. Det var arbeid til alle med torving, lauvskjæring og høyonn. Potetene skulle dyrkes til neste års forråd. De hadde to store potetåkrer og slette, fine marker ble det etter hvert.

Ingvald drev med fiske store deler av året. Når Lofotfisket var ferdig, var det hjemom for å gjøre klart til finnmarksfisket. De rodde og seilte, men i gode år tok de båten på hurtigruta. De fisket fra Kjellvik - et lite fiskevær utenfor Nordvågen på Magerøya. Han fortalte også om den første redningsskøyta som kom til Honningsvåg. Han sa det føltes tryggere når den var på feltet og fulgte de siste båtene inn om kvelden.

Ingvald var en meget god historieforteller og kunne trollbinde sitt publikum. Ofte var det små stubber om ting han hadde opplevd. Han hadde alltid glimt i øyet og krydret nok litt her og der for latterens skyld, som den gangen han fortalte om en kar som skulle sprengte sei. Steinen som skulle få dynamitten til å synke falt av, og ladningen gikk av i sjøskorpa, der det var massevis av måser. Ingvald fortalte at "Det har ikke vært sånn fjørfokk på 'Olan' verken før eller senere".

I tillegg til fiske og arbeidet på egen gård, hadde Ingvald pliktarbeid på hovedbruket på Brettesnes.

Petra var en myndig dame og styrte hjem og familie med sikker hånd. Eldste sønnen, Nils, fortalte om da han var 14 år og de måtte til Brettesnes for å handle. Han mente han var voksen nok til å passe styrvolen, men han måtte sitte fremme med fokken mens Petra passet storseilet og styringen selv.

Petra var flink til å koke ost som hun leverte til forretninger i Svolvær. Det var ingen enkel sak å komme til Svolvær. Dersom det ikke var passende vind, måtte man ro fram og tilbake, og det kunne ta hele dagen. Skulle man ha noe ekstra, måtte man hente det i byen. Den melka som

Dette Bildet er tatt 1904. Bak fra v.: Fredrik Hansen, Ingvald Hansen, Petra Didriksen, Olga, Emma, Paul Hansen. Foran fra v.: Hans i Gullvika (Hans Christian Pedersen), Sofus Hansen, Alvilde, Ole Johan, Adolf Larsen. Under. Året er 1936: Bak fra v.: Paula, Nils, Anna, Signe, Ingvarda, Karoline Skaug, Tora Telli, Signe og Randi. Foran: Petra, Johan Larsen, Alette Larsen og Reidar.

Til v.: Malena Danielsdatter (10. juni 1853) og Didrik Pedersen (24. juli 1842). Gift i Moskenes 17. juli 1881. Til høyre: Foran fra v. Reidar, Petra, Ingvald. Bak: Olga, Ingvalda, Karstein, Nils og Paula.

ikke ble benyttet til å lage smør eller ost måtte leveres på meieriet. Noen ganger rodde de og la båten ved Hesjeslettberget og gikk til Brettesnes på butikk.

Skolen på Haversand startet i 1890. Det var en turskole, hvor ungene måtte bo på internat noen uker, og noen uker arbeidet de hjemme på gården. Alle barna gikk på denne skolen. Alle hadde med mat og klær for den tiden turskolen varte. Det er lang vei mellom Fremnesvika og Haversand for en liten pjokk eller pike, men uten alternativ fikk man til det meste. De var mange som gikk i lag fra Borkvika, Pollen, Gullvika og Fremnesvika. Dette samholdet mellom plassene var veldig sterkt i gammel tid. På fritiden bygde de danseplatt i Labakkan ved Borkvikvannet. Der treftes de i sommernatten til dans og musikk. Ungdommene visste mange måter å lage underholdning på.

Krigen ga trange år, det var dårlig med mel så derfor ble det ofte fisk og potet på bordet. Etter krigen startet fraflyttingen fra småstedene. I 1951 bestemte Ingvald og Karstein seg for å flytte til Brettesnes. Huset ble tatt ned, bord for bord og sirlig merket med nummer og plassering, for så å bli satt opp der det står i dag - på "Lilleeng", Brettesnes. Ved restaurering av huset i år 2000, kunne man se hvordan merkingen var gjort. Karstein kjøpte halvdel av huset av Ingvald, og de rodde Lofotfiske sammen om

vintrene. Dette var en ny tid på Brettesnes, som nå hadde skole, posthus og butikk.

Lykken varte ikke lenge. I 1954 får Petra slag og blir lam. Ingvald som da var 67 år påtar seg alt stell og pass av henne. De viste sann og evig kjærlighet til hverandre på mang en måte. Ingvald var omsorgsfull og hjelpsom - spurte stadig vekk Petra om det var noe hun trengte, ga henne klemmer og strøk henne på kinnet. Søndagene var det radioandakt med salmesang og numrene sirlig oppskrevet med strek mellom før og etter prekenen. Sogneprest Skjeseth var også innom med nattverd til Petra.

I august 1956 feiret Ingvald og Petra stort gullbryllup hos Paula. Mange av familien var hjemme da. En sommer var Fredrik her en tur. Da kom all slekt fra Svolvær. Det var veldig koselig. Alf hadde med lydbånd og vi fikk snakke på bånd.

Ingvald var veldig bundet mens Petra levde. I mars 1963 døde Petra 80 år gammel, og Ingvald ble alene. De var gift i 59 år. Et langt godt samliv. Han stelte henne til det siste. I alle årene hun var lenket til sengen var han ved hennes side. Kjærlig, omsorgsfull og hjelpsom. Ingvald stelte sitt hus og tok vare på seg selv enda mange år. Ganske nøyaktig ti år etter Petra døde Ingvald. Han ble gravlagt ved hennes side 14. mars 1973 - 87 år gammel. En epoke var over.